

$$\sum_{i=1}^n c a_i = c \sum_{i=1}^n a_i \quad \sum_{i=1}^n (a_i + b_i) = \sum_{i=1}^n a_i + \sum_{i=1}^n b_i$$

ARITMETIČKI RED:

$$\sum_{i=1}^n i = 1 + 2 + 3 + \cdots + n = \frac{n(n+1)}{2} = \theta(n^2)$$

GEOMETRIJSKI RED: za $0 < x < 1$ $\Theta(1)$

$$\sum_{i=0}^n X^i = 1 + X + X^2 + \cdots + X^n = \frac{X^{n+1} - 1}{X - 1} = \theta(X^n)$$

HARMONIJSKI RED: $n \geq 0$

$$\sum_{i=1}^n \frac{1}{i} = 1 + \frac{1}{2} + \frac{1}{3} + \cdots + \frac{1}{n} \approx \ln n = \theta(\ln n)$$

KVADRATNI RED: $n \geq 0$

$$\sum_{i=1}^n i^2 = 1 + 4 + 9 + \cdots + n^2 = \frac{2n^3 + 3n^2 + n}{6} = \theta(n^3)$$

ANALIZIRANJE PETLJI se vrši iznutra prema vani. Evo primjera jednog složenijeg zadatka s vjezbi:

for j=3 to n do

for i=1 to j-3 do

for k=i to j/3 do

output (j)

Prvu petlju oznacimo sa M(i) i tada vrijedi:

$\sum_{k=i}^{j/3} 1 = \frac{j}{3} - i + 1$, vrijedi kod konstanti „(gornja granica – donja granica + 1)* konstanta“.

Nakon toga rješavamo sljedeću petlju K(i):

$\sum_{k=i}^{j/3} M(i) = \sum_{k=i}^{j/3} \left(\frac{j}{3} - i + 1\right)$, granice nisu onakve kakve pisu u samoj petlji jer treba voditi računa o tome da se u nekim slučajevima petlja neće izvršiti. I na ktaju se analogno ovome izrazi zadnja petlja vodeći računa o ograničenjima.

UPOTREBA GRUBE GRANICE:

$$\sum_{i=1}^n i^2 \leq \sum_{i=1}^n n^2 = n^3$$

svaki izraz u sume se može zamijeniti s najvećim

APROKSIMIRANJE KORIŠTENJEM INTEGRALA:

$$\int_0^n f(x)dx \leq \sum_{i=1}^n f(i) \leq \int_1^{n+1} f(x)dx$$

$$\sum_{i=1}^n i^2 \leq \int_1^{n+1} x^2 dx = \frac{x^3}{3} \Big|_1^{n+1} = \frac{(n+1)^3}{3} - \frac{1}{3} = \dots$$

UPOTREBA INDUKCIJE: Neka je n cjelobrojna varijabla na kojoj se vrši indukcija. Teorem ili formula koju treba dokazati, akou zovemo hipoteza, je funkcija od n. Hipotezu označimo sa Hl(n). Dokaz indukcijom sastoji se od dva koraka. U prvom koraku pokažemo da postoji neki dovoljno mali n₀ za koji je hipoteza točna tj. Da je točno Hl(n₀). Ako je taj uvjet ispunjen prelazimo na sljedeći korak. On kaže da moramo pokazati d aje hipoteza točna za sve n-ove veće od n₀. Ptpostavimo da je hipoteza točna za prvi manji od n, dakle Hl(n-1) je točno i onda dokažemo da je i n točno.

ASIMPTOTSKO OZNAČAVANJE:

Θ – označavanje:

Θ(g(n)) = {f(n): postoje pozitivne konstante c₁,c₂ i n₀ takve da je 0≤ c₁.g(n) ≤ f(n) ≤ c₂.g(n), za sve n≥n₀}

O – označavanje:

O(g(n)) = {f(n): postoje pozitivne konstante c i n₀ takve da je 0≤ f(n) ≤ c.g(n), za sve n≥n₀}

Ω – označavanje:

Ω(g(n)) = {f(n): postoje pozitivne konstante c i n₀ takve da je 0≤ c.g(n) ≤ f(n), za sve n≥n₀}

o-označavanje i ω-označavanje koriste se kod granica koje nisu asimetrijski čvrste: 2n² = O(n²)-čvrsta, 2n = O(n²)-nije čvrsta -> 2n = o(n²), 2n² ≠ o(n²) ili 2n² = ω(n), 2n² ≠ ω(n²).

OGRANIČENO PRAVILO:

Θ – označavanje:

$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{f(n)}{g(n)} = c$, gdje mora vrijediti c>0 ali ne beskonačan

O – označavanje:

$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{f(n)}{g(n)} = c$, gdje mora vrijediti c≥0 ali ne beskonačan

Ω – označavanje:

$\lim_{n \rightarrow \infty} \frac{f(n)}{g(n)} \neq 0$, gdje je rezultat striktno pozitivan ili

beskonačan

REKURZIJA

METODA TRAŽENJA UZORKA:

Neka imamo formulu

$$T(n) = \begin{cases} 1, n = 1 \\ T(n/2) + T(n/2) + n, za\ ostale \end{cases}$$

Razvijimo sada gornju rekurziju:

T(1) = 1, n=1

T(2) = T(1)+T(1)+2 = 1+1+2 = 4, n=2

T(3) = T(2)+T(1)+3 = 4+1+3 = 8, n=3

T(4) = T(2)+T(2)+4 = 4+4+4 = 12, n=4

T(5) = T(3)+T(2)+5 = 8+4+5 = 17, n=5

...

T(8) = T(4)+T(4)+8 = 12+12+8 = 32, n=8

...

T(16) = T(8)+T(8)+16 = 32+32+16 = 80, n=16

...

T(32) = T(16)+T(16)+32 = 80+80+32 = 192, n=32

Pravilo po kojem se ponašaju vremena trajanja, na prvi pogled nije lako odrediti. Kako rekurzijom djelimo broj podataka uvijek s dva, za očekivati je da će za taj slučaj pravilo biti lakše pronaći. Razmotrimo dakle omjer T(n)/n za potencije broja 2:

T(1)/1 = 1, T(2)/2 = 2, T(4)/4 = 3, T(8)/8 = 4, T(16)/16 = 5, T(32)/32 = 6. Ovo sugerira da bi za potenciju broja dva rješenje bilo oblika T(n) = nldn+n. Dobiveno rješenje nije dokaz, ali daje koristan početni korak.

I na kraju samo izbacimo sva nespretna zaokruživanja te dobijemo:

$$T(n) = \begin{cases} 1, n = 1 \\ 2T(n/2) + n, za\ ostale \end{cases}$$

PROVJERA POMOĆU INDUKCIJE:

Tvrđnja: za sve n≥1, gdje je n potencija broja 2 vrijedi T(n) = nldn+n.

Dokaz:

Počeni uvjet : (n=1) -> T(1) = 1*ld1+1 = 1, dakle odgovara T(1)=1.

Korak Indukcije: neka je n>1, pretpostavimo da izraz T(n') = n'ldn'+n' vrijedi za sve n'<n. Želimo dokazati da u tom slučaju formula vrijedi i za n. Da bi to dokazali izrazit ćemo T(n) preko manjih vrijednosti ta što ćemo iskoristiti definiciju T(n) = 2T(n/2)+n. Sad imamo da je n/2<n, što znači da možemo primjeniti hipotezu koja kaže da je T(n/2) = n/2*ld(n/2)+n/2. Sada taj izraz uvrstimo u početni i dokažemo da je tvrdnja točna.

METODA ITERACIJE:

- Počinjemo tako da razvijamo definiciju sve dok ne vidimo uzorak:

$$\begin{aligned} T(n) &= 2T(n/2)+n \\ &= 2(2T(n/4)+n/2)+n = 4T(n/4)+2n \\ &= 4(2T(n/8)+n/4)+2n = 8T(n/8) + 3n \\ &\dots \end{aligned}$$

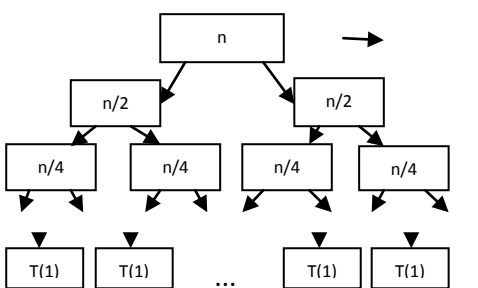
$$T(n) = 2^k T(n/2^k) + kn$$

- Sada smo dobili uzorak. Slijedeće je, obzirom da vrijedi T(1) = 1, da odaberemo da $n/2^k = 1 \Rightarrow k = \text{ld}n$. Onda to uvrstimo u izraz dobiven uzorkom i dobijemo rješenje

- Rješenje potom preovjerimo metodom indukcije

METODA REKURZIVNOG STABLA:

Broj razina: Iz graničnog uvjeta rekurzije slijedi (npr. n=1) n/(broj podjela) = 1 -> i = log_{broj} podjela n. Ukupan broj podjela je 1+ log_{broj} podjela n i to je ujedno i gornja granica sume.

MASTER THEOREM:

Koristi se za rekurzije oblika T(n) = aT(n/b)+n^k:

- ako je a>b^k, tada je T(n) = Θ(n^{log_b a})
- ako je a=b^k, tada je T(n) = Θ (n^kldn)
- ako je a<b^k, tada je T(n) = Θ(n^k)

MERGE SORT

Zadan je niz A[p..r]

MergeSort (array A, int p, int r)

if (p<r) //ispunjeno ako ima barem 2 elemnenta
q = (p+r)/2
MergeSort(A, p, q) //sortiranje A[p..q]
MergeSort(A, q+1, r) //sortiranje A[q+1..r]
Merge(A, p, q, r) //spajanje

Funkcija Merge ima sljedeći pseudo kod:

Merge (array A, int p, int q, int r)

array B

i=k=p //inicijalizacija indeksa

j=q+1

while (1<=q and j<=r) //dok oba potpolja nisu prazna
if (A[i]<=A[j]) B[k++]=A[i++] //kopiraj iz lijevog pot. else B[k++]=A[j++] // kopiraj iz desnog potpolja
while (i<=q) B[k++]=A[i++] //kopiraj sve što je ostalo u B
while (j<=q) B[k++]=A[j++] //kopiraj sve štp je ostalo u B
for i=p to r do A[i]=B[i] //kopiraj B u A

QUICK SORT (nije stabilan, u mjestu)

Zadan je niz A[p..r]

QuickSort (array A, int p, int r)

if (r<p) return //O ili jedan element return
i = slučajni indeks iz [p..r] //odabiranje slučajnog indexa
zamjeni A[i] s A[p] //stavljanje x na odgovarajuće mjesto
q = Partition (p, r, A) //podjela A oko elementa x
QuickSort(p, q-1, A) //sortiranje A[a..q-1]
QuickSort(q+1, r, A) //sortiranje A[q+1..r]

Funkcija Partition ima slijedeći pseudo kod:

Partition (int p, int r, array A)

x = A[p] //x je jednak prvom elementu

q = p

for s=p+1 to r do

if (A[s]<x)

q = q+1

swap A[q] with A[s]

swapA[p] with A[q] //stavi x na odgovarajuće mjesto
return q //vrati poziciju elementa x

HEAP SORT (nije stabilan, umjestu)

HeapSort (int n, array A[1..n])

BuildHeap(n, A) //izgradi heap strukturu
m=n //inicijalno heap struktura sadrži sve elemente
while (m>=2)

swapA[1] with A[m] //izvuci m-ti najveći
m = m-1 //izbaci A[m] (koji je već složen iz heap stukt.)
Heapify (A, 1, m) //složi element koji nije u strukt.

Funkcija Heapify ima sljedeći pseudo kod:

Heapify (array A, int i, int m)

l = Left(i) //lijevo dijete (2i)

r = Right (i) // desno dijete (2i)

max = i

if (l<=m and A[l]>A[max]) max=l //lijevo djete postoji i >

if (r<=m and A[r]>A[max]) max=r //desno djete postoji i >

if (max != i) //ako je neko djete veće

swap A[i] with A[max] //zamjeni element s većim

djetetom

Heapify (A, max, m) //rekurzivno nastavi

Može se lako pokazati da pristup elementima u heap strukturi zahtjeva jednostavne aritmetičke operacije nad elementima polja: Left(i): vraća 2i, Right(i): vraća 2i+1, Parent: vraća[i/2], IsLeaf(i): vraća Left(i)>m (tj ako lijevo dijete i-tog čvora nije u stablu), IsRoof(i): vraća i=1.
COUNTING SORT (stabilan, nije u mjestu)
Ideja: Za svaki element u polju odrediti njegov položaj u konačno sortiranom polju. Algoritam je jednostavan: (trebaju nam dva pomoćna polja) 1) inicijaliziramo R sa 0. 2) Prebrojimo koliko se puta svaki ključ pojavi. 3)Izračunamo R[x] kumulativno, tj odredimo broj elemenata kojima je ključ manji ili jednak tom ključu. Kopiramo zapis prema ključu na konačno sortiramo mjesto.

CountingSort (int n, int k, array A, array B)

for x=1 to k do R[x]=0 //inicijaliziranje R

for j=1 to do R[A[j].key]++ //R[x]dodamo 1 ako je

A[j].key=x

for x=2 to k do R[x]+=R[x-1] //R[x] postaje položaj x-a

for j=n to 1 do //pomicanje elemenata iz A u B

x = A[j].key

B[R[x]] = A[j]

R[x]-- //da bi riješili problem duplih

RADIX SORT: (uvjetno stabilan [zavisí o pomoćnom algoritmu], u mjestu)

Ideja: Neka se naša lista koju želimo sortirati sastoji os n brojeva od kojih svaki ima d znamenki (decimalni ili po bilo kojoj bazi). Pretpostavimo da imamo stabilan algoritam za sortiranje, kao što je CountingSort. Da bi sortirali brojeve jednostavno sortiramo od najmanje značajne znamenke prema značajnijoj. Kako je algoritam za sortiranje stabilan sortirani brojevi će zadržati pravilan raspored.

RadixSort (int n, int d, array A)

for i=1 to d do

sortiraj A //stabilno ->po i-tom značajnom bitu

576	49[4]	9[5]4	[1]76	176
494	19[4]	5[7]6	[1]94	194
194	95[4]	1[7]6	[2]78	278
296	57[6]	2[7]8	[2]96	296
278	29[6]	4[9]4	[4]94	494
176	17[6]	1[9]6	[5]76	576
954	27[8]	2[9]6	[9]54	954

LOGARITMI:

1. log_a (x · y) = log_a x + log_a y, 2. log_a $\frac{x}{y}$ = log_a x – log_ay, 3. log_axy=y·log_ax, 4. log_an= $\frac{1}{a} \log a$,

5. log_a a = $\frac{1}{\log_a b}$ 6. log_a n x = $\frac{1}{n}$ log_a x, 7. $a^{\frac{x}{y}} = y \Rightarrow$
log_a y = x, 8. log_a 1 = 0, 9. log_a a = 1, 10. a^{log_a x} = x,
11. log_a x = $\frac{\log_b x}{\log_b a}$

INTEGRALI:	$\int x^n dx = \frac{x^{n+1}}{n+1} + C, n \neq -1$
$\int \ln x dx = x \ln x - x + C$	$\int \frac{dx}{x} = \ln x + C$
$\int \log_a x dx = x \log_a x - x \log_a e + C$	
$\int e^x dx = e^x + C$	$\int \sin x dx = -\cos x + C$
$\int a^x dx = \frac{a^x}{\ln a} + C$	$\int \cos x dx = \sin x + C$
$\int \frac{dx}{\sqrt{a^2 - x^2}} = \arcsin \frac{x}{a} + C$	$\int \frac{dx}{\sin^2 x} = -\text{ctg } x + C$
$\int \frac{dx}{a^2 + x^2} = \frac{1}{a} \arctan \frac{x}{a} + C$	$\int \frac{dx}{\cos^2 x} = \text{tg } x + C$
$\int \frac{dx}{a^2 - x^2} = \frac{1}{a} \text{arth } \frac{x}{a} + C = \frac{1}{2a} \ln \left \frac{a+x}{a-x} \right + C$	$\int \frac{dx}{x^2 - a^2} = -\frac{1}{a} \text{arch } \frac{x}{a} + C = \frac{1}{2a} \ln \left \frac{x-a}{x+a} \right + C$

ZADACI S VJEZBI: (čisto da se nađe)
1. zadatak koji ulazni niz raspoređuje u n parova di max suma para mora bit najmanja moguća

TraziParove(array A, int n)
sortiraj A
array B[1..n][2]
max = 0
for i=1 to n do
B[i][1] = A[i]
B[i][2] = A[2n+1-i]
if (B[i][1] + B[i][2] > max)
max = B[i][1] + B[i][2]

* Ako kod petlje imamo korak različit od 1, npr. i=i/2 tada uvodimo novu oznaku l koja za ovaj primjer iznosi i=2ⁱ, a l = 0.ldn, pa su 0 i ldn granice sume koju računamo. Dakle baza logaritma je jednaka koraku.